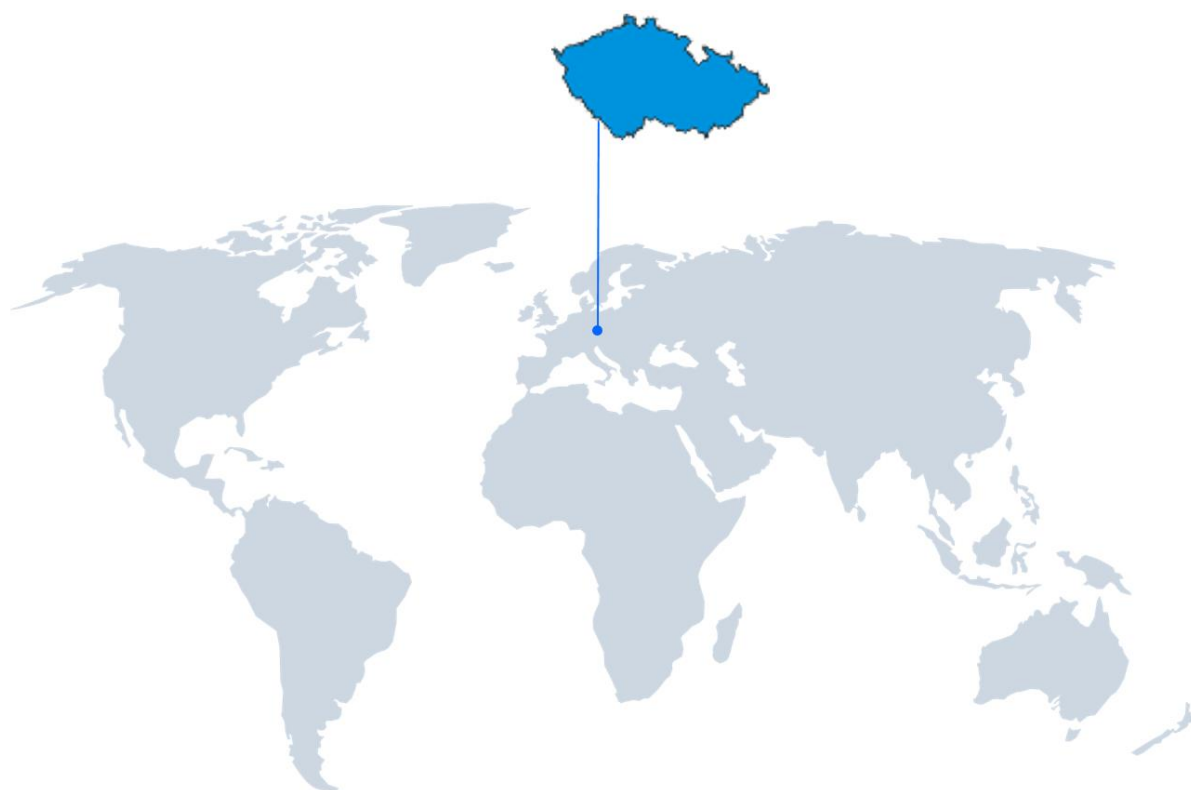

PROBLEMATIKA AGENTURNÍHO ZAMĚSTNÁVÁNÍ A AGENTUR PRÁCE

**ASOCIACE SDRUŽUJÍCÍ AGENTURY PRÁCE • PARTNERTSTVÍ A KOOPERACE
ASOCIACÍ SDRUŽUJÍCÍCH AGENTURY PRÁCE**

ČESKÁ REPUBLIKA – EVROPA - SVĚT

PRAHA

prosinec 2015

OSNOVA

1. **Náhled do problematiky agenturního zaměstnávání**
2. **Agenturní zaměstnávání v České republice**
3. **Sdružování agentur práce a dalších subjektů, které se snaží vytvářet podmínky pro úspěšný rozvoj stabilního trhu pracovních sil - Česká republika**
  - 3.1 **Asociace pracovních agentur (APA)**
  - 3.2 **Asociace poskytovatelů personálních služeb (APPS)**
4. **Partnerství a kooperace asociací sdružujících agentury práce -mezinárodní měřítko**
  - 4.1 **Mezinárodní konfederace soukromých agentur práce – International Confederation of Private Employment Agencies (Ciett)**
  - 4.2 **Evropská konfederace soukromých agentur práce – European Confederation of Private Employment Services (Eurociett)**
5. **Přílohy**
6. **Zdroje**

1. Náhled do problematiky agenturního zaměstnávání

Agentury práce jsou právnické nebo fyzické osoby, které jsou nezávislé na veřejných orgánech. Poskytují služby v oblasti zaměstnávání jako nabídku pracovních míst, nabídky zaměstnanců pro dočasné přidělení k práci u uživatele, poskytují informace o zaměstnání apod.

Agentury práce jsou právnické nebo fyzické osoby, které mají povolení k příslušné formě zprostředkování zaměstnání (tzv. licenci) podle § 14 odst. 3 písm. b). Povolení vydává na žádost právnické nebo fyzické osoby generální ředitelství Úřadu práce. Přitom je stanoveno, že zprostředkování zaměstnání agenturami práce může probíhat třemi základními formami:

- vyhledání zaměstnání pro fyzickou osobu o práci se ucházející,
- vyhledání vhodných zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovníky,
- zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro uživatele – jinou právnickou nebo fyzickou osobu, která práci přiděluje a dohlíží na její provedení.

Agenturním zaměstnáváním se pak rozumí dočasné přidělení zaměstnance agentury práce k výkonu práce k jiné právnické nebo fyzické osobě (zaměstnavateli) na základě ujednání v pracovní smlouvě nebo dohodě o pracovní činnosti.

Z hlediska své ekonomické povahy je agenturní zaměstnávání **pronájemem pracovní síly**. Vyžaduje vytvoření trojstranného vztahu, jehož účastníky jsou zaměstnanec, agentura práce jako zaměstnavatel a uživatel, tj. fyzická či právnická osoba, která si pracovní sílu zaměstnance od agentury pronajala a využívá ji k plnění svých úkolů.

Agentury práce **nabízejí dvojí službu**, a to:

- **pro zaměstnance a**
- **pro zaměstnavatele (uživatele).**

Zaměstnanec se na agenturu může obrátit s tím, že agentura zaměstnance poskytne klientovi, a ten se pak stává zaměstnavatelem, nebo sama agentura se stane zaměstnavatelem.

Z hlediska zaměstnavatele poskytují agentury tyto tři služby:

A. Zprostředkování zaměstnání

Agentura práce zprostředkovává zaměstnání stejně jako úřady práce, na základě požadavků uživatele. Tato služba může zahrnovat průzkumy trhu, předvýběr, výběr, účast na výběrových řízeních, apod. Za provedenou službu uživatel agentuře zaplatí většinou v podobě výše několika měsíčních hrubých mezd vybraného zaměstnance. Tento druh služby se nazývá zprostředkování, recruitment, výběr, nábor, apod.

B. Dočasné přidělení

Na základě požadavků uživatele agentura práce vybere a dodá uchazeče o danou pracovní pozici. Tohoto uchazeče zaměstná agentura práce, se všemi náležitostmi a uživateli ho zapůjčí na dohodnutou dobu. Zaměstnanec tedy není zaměstnán u uživatele, ale u agentury práce, pro uživatele je dočasně přiděleným zaměstnancem. Veškerou administrativu a mzdovou agendu zajišťuje agentura práce, uživatel pouze kontroluje kvalitu provedené práce a potvrzuje vykonanou práci. Uživatel platí měsíčně agentuře obvykle stejnou hodinovou mzdou jako dočasně přiděleného zaměstnance. Tento druh služby se nazývá dočasné přidělení, brigádníci, outsourcing, apod.

C. Konzultační služby z oblasti zaměstnanosti, trhu práce, práva, daní pojistného a souvisejících oblastí

Agentura práce poskytuje poradenství ve výše uvedených službách. Cena je zde stanovena individuálně.

Z hlediska zaměstnance jde také o tři služby, a to:

A. Zprostředkování zaměstnání

Agentura práce po výběru předá zaměstnance firmě, která u agentury tuto pracovní pozici poptává. Zaměstnanec je zaměstnancem firmy, která službu poptávala a ta mu vyplácí mzdu.

B. Dočasné přidělení

Agentura přidělí svého zaměstnance k dočasnému přidělení uživateli. Přidělení probíhá formou dohody mezi stranami na určenou dobu. Zaměstnavatelem je agentura práce.

C. Konzultační služby z oblasti zaměstnanosti, trhu práce, práva, daní pojistného a souvisejících oblastí

Agentura poskytuje poradenskou činnost dle specifika řešeného problému.

2. Agenturní zaměstnávání v České republice

Agenturní zaměstnávání bylo v ČR plně legalizováno od 1. 10. 2004, a to zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů [1]. Podmínky agenturního zaměstnávání upravuje § 307a) a dále paragrafy 308–309 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů [2]. Zprostředkování zaměstnání agenturami práce upravují paragrafy 58 až 66 tohoto zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Právní úprava agenturního zaměstnávání ČR vychází na základě členství ČR v Evropské unii též ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES o agenturním zaměstnávání.

Přestože tato organizační forma zaměstnávání byla státem v době absence uvedeného zákona tolerována, byl pojem „agenturní zaměstnávání“ z právního hlediska neznámým pojmem, a pojem „agentura práce“ byl právně zakotven právě až prvním datem účinnosti zákona o zaměstnanosti.

Podle Hospodářské komory ČR je **agenturní zaměstnání výhodné pro konkurenceschopnost české ekonomiky a je důležitou kategorií trhu práce. Agentury práce významně snižují nezaměstnanost v České republice, když ročně zaměstnají až čtvrt milionu lidí. Zvyšují zaměstnanost zejména ohrožených skupin na trhu práce, jako jsou studenti a čerství absolventi, rodiče malých dětí nebo lidé ve věku nad 50 let.** Ze statistik Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřadu práce vyplývá, že Agenturní zaměstnávání dává práci značnému počtu lidí a agentury práce jsou zároveň úspěšnější při umísťování uchazečů o práce než samotné úřady práce. Např. v roce 2010 byl počet všech přidělených agenturních zaměstnanců v Česku téměř 70 tisíc. V přepočtu na plné úvazky to bylo méně - jedenáct a půl tisíce. Odhad pro r. 2011 uváděl čísla: 84 tisíc agenturních zaměstnanců a 15 tisíc v přepočtu na plné úvazky. Vývoj naznačuje, že požadavky na trh agenturních zaměstnanců budou dále růst, a to s výhledem pro rozvoj agenturního zaměstnávání na příštích deset let. Tento růst potvrzuje i Mezinárodní konfederace soukromých agentur práce (Ciett) – viz kap. 4.1 - ve své ekonomické zprávě za rok 2014 [13], vycházející z dat za roky 2013 a 2014. Ciett ve své zprávě uvádí, že cestou agenturního zaměstnávání jsou dnes v Evropě zaměstnávána téměř dvě procenta z celkového počtu zaměstnanců (v ČR je to 0,9 %). Počet agenturních zaměstnanců v Evropě již přesáhl 9 mil., a tento počet se v posledních letech každoročně zvyšuje o více než 5 %. **Nejvíce je agenturní zaměstnávání v Evropě využíváno ve Francii, Velké Británii, Nizozemsku a Německu.** Počet a činnosti agentur práce v jednotlivých členských státech Evropské unie rozdílné. Je to dáno nejen právní, ale i ekonomickou tradicí. Statistická data o počtu agentur práce ve státech Evropské unie a další data z oblasti agenturního zaměstnávání v Evropě i ve světě jsou rovněž ve zmiňované ekonomické zprávě Ciett [13].

K datu 9.12.2015 bylo v Česku evidováno 2219 licencí (povolení ke zprostředkování zaměstnání) k činnostem agentur práce. Jejich přehled uvádí **Příloha 1.** Přestože existuje

názor, že počet licencí není roven počtu agentur¹, samo Ministerstvo práce a sociálních věcí hovoří o více než dvou tisících agentur a mezi oba pojmy tak klade rovnítko. Dokládá to jak tisková zpráva MPSV z r. 2010 [4], tak další dokument ze stejného zdroje [7]. V něm je také uvedena tabulka, která ukazuje, že na konci roku 2015 se počet agentur práce v ČR přiblížil číslům zaznamenaným v letech 2008 a 2009, přičemž největší počet pracovních agentur za dobu jejich existence na trhu práce v ČR vykazuje rok 2008, a to 2228 agentur (k datu 31.12.2008).

Datum	Počet agentur podle MPSV
31.12.2005	1147
31.12.2006	1510
31.12.2007	1811
31.12.2008	2228
31.12.2009	2214
31.12.2010	1714
31.12.2011	1307
31.12.2012	1483
31.12.2013	1588
31.12.2014	1645
9.12.2015	2219

Rozsah jednotlivých agentur a jejich úroveň jsou při tomto počtu logicky různé. Na českém trhu práce najdeme agentury místní, regionální i ty s celostátní působností a mezi nimi agentury kvalitní a méně kvalitní. Punc kvality pracovních agentur podtrhuje členství v některé asociace personálních agentur nebo profesionálních služeb - viz kap. 3.

České personální agentury zprostředkovávají zaměstnání na území svého státu. Pokud jde o zprostředkování zaměstnání za hranicemi ČR, vychází česká právní úprava z Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 181 o soukromých agenturách práce, kterou ČR ratifikovala v r. 2008.

Agentury práce v ČR podléhají evidenci, kterou vede generální ředitelství Úřadu práce. Údaje z této evidence předává do centrální evidence spravované Ministerstvem práce a sociálních věcí a dostupné na Integrovaném portálu MPSV <https://portal.mpsv.cz> [3] v sekci Zaměstnanost. Evidence agentur práce primárně slouží k **vykonávání kontrolní činnosti Úřadu práce** v rozsahu stanoveném zákonem o zaměstnanosti a zákonem č. 222/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o volném pohybu služeb, včetně ukládání pokut. Sekundárně má stát a příslušné úřady díky těmto zdrojům **přehled o celkovém počtu agentur v daném kalendářním roce, vč. údajů, jako jsou:**

¹ Podle Asociace poskytovatelů personálních služeb (viz kap. 3.2) neznámá, že kolik je licencí, tolik je také agentur práce. Tvrdí, že část licencí mají přímí zaměstnavatelé, kteří opotřebují přesouvat zaměstnance mezi jednotlivými závody. Některé agentury mají z legislativních důvodů licence třeba tři. Skutečně aktivních agentur je v ČR podle APPS asi pět set.

- počet volných míst, na která bylo požadováno zprostředkování zaměstnání podle ust. § 14 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti,
- počet jím umístěných fyzických osob,
- počet jeho zaměstnanců, kteří byli dočasně přiděleni k výkonu práce u uživatele podle ust. § 14 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti, přičemž se uvede zvlášť počet občanů České republiky, počet občanů Evropské unie, počet občanů ostatních členských států Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska a počet ostatních cizinců podle státní příslušnosti.

3. Sdružování agentur práce a dalších subjektů, které se snaží vytvářet podmínky pro úspěšný rozvoj stabilního trhu pracovních sil - Česká republika

Dobrou úroveň agentur práce a také jejich image na veřejnosti se snaží zajistit profesní organizace sdružující agentury práce. Na českém trhu práce působí dvě profesní organizace, sdružující agentury práce:

- **Asociace pracovních agentur (APA)** a
- **Asociace poskytovatelů personálních služeb (APPS).**

Obě asociace jsou určitou zárukou jak pro zaměstnance, tak pro uživatele agentur práce (zaměstnavatele), že agentury, které sdružují, dodržují platné předpisy, jejich činnost je legitimní a transparentní a mají v oboru své činnosti zkušenosti. Členství v těchto asociacích tak zaručuje kvalitu, solidnost a zkušenosti všem stranám, které se jejich služeb rozhodnou využít.

3.1 Asociace pracovních agentur (APA)

Asociace pracovních agentur (APA) je neziskovou nepolitickou organizací, která byla založena v roce 2001. Tato organizace sdružuje zejména menší a střední české, moravské a slezské agentury práce s hlavní činností zaměřenou na „krátkodobou dočasnou pracovní výpomoc“ a „studentské brigády“. **Členy APA je k datu 9.12.2015 23 agentur práce – viz Příloha 2.**

Asociace pracovních agentur vznikla jako základna pro ryze české agentury práce s českými majiteli, záměrem bylo předávání zkušeností a postřehů z trhu práce, zaměřujícího se na dočasnou pracovní výpomoc. V roce 2003, kdy se připravovala novela zákona o zaměstnanosti, začala APA prezentovat postřehy svých členů státním institucím, převážně Ministerstvu práce a sociálních věcí. Díky činnosti APA byla navrhovaná novela práce Zákona o zaměstnanosti doplněna o možnost použití Dohody o pracovní činnosti (DPČ), jako instrument k zaměstnávání brigádníků. Dříve bylo možné použít pouze Pracovní smlouvy. Tato novela

vstoupila v platnost v listopadu 2004, aby se členové v nových podmínkách orientovali (dodržování legislativních podmínek, nárůst administrativní práce), poskytovala jim APA v této oblasti poradenské služby. V roce 2004 se změnila funkce APA z poskytování informací pro členy APA na organizace, která poskytuje informace z oblasti dočasného přidělení a trhu práce obecně, také firmám, které tuto službu využívají. Roku 2007 APA vstoupila jako člen do APPS. S dalšími členy APPS, usilovala o průhledné agenturní zaměstnávání, nastavení legislativních podmínek odpovídajících praxi a o zkvalitňování prostředí pracovního trhu v ČR všeobecně. Mezi lety 2007 – 2010 APA nevystupovala samostatně, nerozvíjela činnost ani nepřibírala nové členy a nevyjadřovala se k dění na trhu práce, působila pouze jako člen APPS. V roce 2011 APA obnovila svou činnost mimo APPS. Podle APA přenechání iniciativy v jednáních s orgány státní správy pouze v rukou APPS nepřineslo očekávané benefity jednotného postupu, který byl prezentován jedním zástupcem všech agentur práce. APPS a APA hodlá pokračovat v úzce spolupráci, a to zejména za účelem zjednodušení legislativy pro působení agentur práce a odstranění známých a opakovaně legislativou neřešených problémů. V roce 2011 APA schválila změnu svých stanov (**Příloha 4**), etického kodexu (**Příloha 3**), vedení a strategii přijímání nových členů. Sídlem asociace je Ostrava Poruba. Podmínkou členství v APA je platná licence agentury práce. Agentury práce svým členstvím v APA dokládají svou legitimitu podle zákona a několikaleté zkušenosti v oboru. Stvrzením Etického kodexu se agentury zavazují, že budou poskytovat své služby kvalitně a v souladu se zákonem. Pro případ služby dočasného přidělení jsou pojištěné proti škodám, způsobeným svými zaměstnanci u uživatele. Členové APA každý rok obslouží minimálně 40 000 uchazečů o práci, zaměstnají minimálně 20 000 osob jako dočasně přidělené agenturní zaměstnance, zaměstnání přímo u firmy zprostředkují minimálně 2500 osobám.

3.2 Asociace poskytovatelů personálních služeb (APPS)

Asociace poskytovatelů personálních služeb (APPS) je zájmové sdružení, které vzniklo v roce 2002, za cíl si klade vytvářet podmínky pro úspěšný rozvoj stabilního trhu pracovních sil v ČR a vytváření podmínek pro úspěšný rozvoj stabilního trhu pracovních sil v ČR. Aby tohoto cíle dosáhla, komunikuje s příslušnými institucemi a státními orgány.

Jednou ze základních myšlenek je především respektování práv a oprávněných zájmů jednotlivců i podnikajících subjektů. Jedná se zejména o práva na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, práva získávat prostředky pro své životní potřeby prací, práva na spravedlivou odměnu za práci, práva na uspokojivé pracovní podmínky a rovné zacházení se všemi zaměstnanci, práva na svobodné podnikání, nebo provozování jiné hospodářské činnosti. Je proti jakékoliv diskriminaci na českém trhu práce. Je řádným členem Mezinárodní konfederace soukromých agentur práce (Ciett – viz kap. 4.1) a Evropské konfederace soukromých agentur práce (Eurociett – viz kap. 4.2). Sídlo společnosti je v Praze

Mezi členy patří jak nadnárodní společnosti, tak i malé lokální agentury. Asociace je otevřena každému zájemci o členství, který má zájem na pozitivním vývoji stavu trhu práce v ČR. Členové asociace nabízejí svým zákazníkům vysokou kvalitu nabízených služeb, kterou zaručuje jejich přistoupení k Etickému kodexu asociace. **V současné době má APPS 26 členů.** Seznam členů asociace je uveden v **Příloze 5**, znění etického kodexu je doloženo v **Příloze 6** a stanovy asociace v **Příloze 7**.

.....

Proč jsou v České republice hned dvě asociace sdružující agentury práce? Podstatný rozdíl, kterým se od sebe liší Asociace pracovních agentur a Asociace poskytovatelů personálních služeb je ten, že APA se zaměřuje především na menší a střední české agentury práce s majiteli, kteří v nich současně pracují. APPS sdružuje všechny zájemce, ať už se jedná o nadnárodní společnosti nebo menší agentury. Obě asociace zavedly vlastní etické kodexy, a sdružují pouze agentury, které mají povolenou činnost pro zprostředkování zaměstnání generálním ředitelstvím Úřadu práce a zavázaly se tyto normy dodržovat. **Přestože v ČR je uděleno pro činnost agentur práce přes 2000 licencí (viz Příloha 1), je členy obou asociací celkem pouze necelých 50 pracovních agentur (viz přílohy 2 a 5).**

4. Partnerství a kooperace asociací sdružujících agentury práce - mezinárodní měřítko

Sdružování agentur práce je běžné také v jiných zemích Evropa a světa. Zástupci těchto zemí, tj. národní federace, asociace a obdobné právnické subjekty vytvářejí mezinárodní uskupení, která se snaží reprezentovat zájmy v oboru agenturního zaměstnávání po celém světě a v Evropě. Na mezinárodní úrovni nalezneme dvě organizace, sdružující agentury práce, a to **Ciett – Mezinárodní konfederaci soukromých agentur práce a Eurociett – Evropskou konfederaci soukromých agentur práce.**

4.1 Mezinárodní konfederace soukromých agentur práce International Confederation of Private Employment Agencies (Ciett)

Konfederace Ciett vznikla za účelem podpory společného zájmu zaměstnávání přes soukromé agentury práce na mezinárodní úrovni. Tato její podpora zahrnuje:

- a) pomoc členům vykonávat svou činnost legálně,
- b) zlepšení standardů kvality agentur práce a boj proti nepoctivým poskytovatelům agenturního zaměstnávání,
- c) rozvoj soukromých agentur za účelem pozitivního příspěvku pro lepší fungování trhu práce,
- d) zlepšení úrovně vnímání oboru činnosti a jeho posílení na trhu,

- e) rozvoj úzkých pracovních vztahů s mezinárodními skupinami a organizacemi jako je G20 (skupina největších ekonomik světa), OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) a dalšími,
- f) účinné směřování k úspěšnému využití ekonomického potenciálu agenturního zaměstnávání.

Konfederace byla založena v roce 1967 v Paříži. V roce 2005 se jejím členem stala i Česká republika, zastoupená Asociací poskytovatelů personálních služeb. Ciett aktuálně sdružuje 48 národních federací soukromých pracovních agentur a 8 největších personálních společností světa. Mapa a přehled členů Ciett jsou doloženy v **Příloze 8**. V roce 2006 byl Ciett zákonně ustanoven jako neziskové sdružení, a to podle belgického práva. Sídlo tohoto mezinárodního společenství se nachází v Bruselu.

Partneři Ciett a další zúčastnění

Mezinárodní organizace

- International Labour Organisation (ILO)
- Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)
- World Trade Organisation (WTO)
- World Bank

Evropské instituce

- The European Union
- European Commission Directorate General for Employment
- European Council
- European Parliament
- Economic and Social Committee
- Court of Justice
- European Central Bank
- Council of Europe
- European Agency for Health and Safety at Work
- European Foundation for the Improving of Living and Working Conditions

Další partneři Ciett

- International Organisation of Employers (IOE)
- Business and Industry Advisory Committee to the OECD (BIAC)
- Business Europe
- World Bank
- International Trade Union Confederation (ITUC)
- UNI Global Union
- International Employment Relations Association

- International Office for Migration (IOM)
- ILO International Training Center (ITC-ILO)

4.2 Evropská konfederace soukromých agentur práce European Confederation of Private Employment Services (Eurociett)

Eurociett je autoritou, zastupující společné zájmy agentur práce v Evropě. V posledních letech Eurociett formoval příznivější politické prostředí agenturního zaměstnávání, přispěl k vytvoření lepšího obrazu této činnosti a jejího uznání. Toho i nadále dociluje především tím, že:

- a) cílí na tři klíčové aspekty – vytváření pracovních míst, začlenění různých skupin pracovníků na trh práce a hospodářský růst a daňové příjmy,
- b) vytváří co nejvhodnější právní prostředí pro toto odvětví v Evropě,
- c) podporuje evropský cíl zvýšení konkurenceschopnosti, růstu a zaměstnanosti v EU,
- d) zvyšuje standardy kvality agentur práce a bojuje proti nepoctivým poskytovatelům agenturního zaměstnávání,
- e) zaměřuje se na zlepšení pověsti a obrazu odvětví.

Eurociett sdružuje 28 národních federací z odvětví služeb soukromého zaměstnávání v Evropě, mezi nimiž za ČR opět figuruje Asociace poskytovatelů personálních služeb, a dále 7 z největších nadnárodních personálních společností na celém světě - Adecco, Gi Group, Kelly Services, Manpower, Randstad, Trenkwalder a USG People. Všichni členové Eurociett se zavázali k dodržování řady podmínek a zásad. Všichni členové musí dodržovat zásady spravedlnosti a integrity, udržovat členství v regionálním sdružení, pro které dodržují požadavky členství, a další. V **Příloze 9** je uvedena mapa a seznam členů Eurociett v r. 2014.

Stejně jako Ciett i sídlo Eurociett se nachází v Bruselu.

Přílohy

Příloha 1 Seznam povolení agentur práce k datu 9.12.2015

Příloha 2 Seznam členů APA

Příloha 3 Etický kodex APA

Příloha 4 Stanovy APA

Příloha 5 Seznam členů APPS

Příloha 6 Etický kodex APPS

Příloha 7 Stanovy APPS

Příloha 8 Mapa členů Ciett

Příloha 9 Mapa členů Eurociett

Zdroje

1. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
3. Integrovaný portál MPSV https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/zpr_prace
4. V České republice loni působilo víc než dva tisíce agentur práce. Tisková zpráva MPSV, 11.3.2010
5. Agenturní zaměstnávání. SÚBP, březen 2015 (leták)
6. Samek, Vít, Horecký, Jan. Agenturní zaměstnávání ve vybraných zemích Evropské unie. Praha, ČMKOS v nakl. Sondy 2015. 23 s. ISBN 978-80-86846-59-0
7. Informace k problematice zprostředkování zaměstnání agenturami práce. [MPSV], 2014. 9 s. Dostupný z WWW:
<http://ipodpora.odbory.info/soubory/dms/wysiwyg_uploads/28f670855fc8ab80/uploads/Cinnost-agentur-prace_-agenturni-zamestnavani.pdf>
8. Hovorková, Kateřina. Podvody personálních agentur. Strhávají si i polovinu mzdy zaměstnance. iDNES.cz, 23. ledna 2015. Dostupný z WWW:
<http://finance.idnes.cz/nekale-praktiky-personalnich-agentur-d8q-/podnikani.aspx?c=A150121_130128_podnikani_kho>
9. Wikipedie https://cs.wikipedia.org/wiki/Agentura_pr%C3%A1ce
10. Webová stránka asociace pracovních agentur <http://www.apa.cz/>
11. Webová stránka Asociace poskytovatelů personálních služeb <http://www.apps.cz/>
12. Webová stránka Mezinárodní konfederace soukromých agentur práce <http://www.ciett.org/>
13. Economic report. Ciett, 2015. 82 s. Dostupný z WWW:
<http://www.ciett.org/fileadmin/templates/ciett/docs/Stats/Economic_report_2014/CiETT_ER2013.pdf>
14. Webová stránka Evropská konfederace soukromých agentur práce <http://www.euociett.eu/>